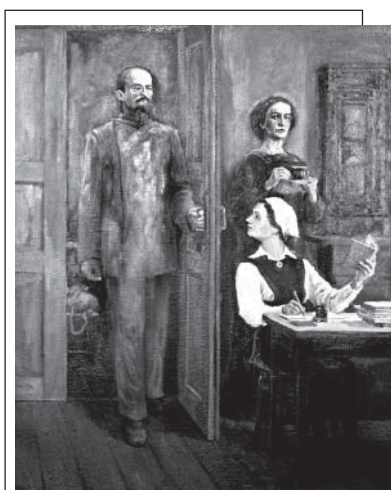

7—8-2006

ARCHE

ПАЧАТАК

7—8-2006

ARCHE 7—8 (47—48)
ліпень—жнівень 2006

Навуковы, навукова-папулярны,
літаратурна-мастацкі часопіс
«ARCHE Пачатак» выдаецца
зь верасня 1998 году штомесця.

РЭДАКЦЫЯ:

Валер Булгакаў — галоўны рэдактар
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Аляксандра Макавіч — карэктарка
Алесь Яўдаха — распаўсюднік

ARCHE is a Partner of European Cultural
Journals Network Eurozine
(www.eurozine.com).

Адрас для допісаў: ARCHE, а/с 3, 220018
Менск-18.
E-mail: arche@arche.org.by

Заснавальнік: Андрэй Дынько.
Выдавец: установа «Рэдакцыя часопісу «Архэ-Пачатак».
Пасьведчаньне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 530
ад 4.05.2001.
ISSN 1392-9682
Юрыдычны адрас: вул. Нававіленская
24/1А, каб. 2П, 220053 Менск.
Цана дамоўная.

Рэдакцыя не вяртае і не рэцэнзуе рукапісы. Рэдакцыя
рэдагуе матэрыялы, прынятыя да друку.

Часопіс можна замовіць у распаўсюднікаў:

Баранавічы — Руслан Равяка, п/с 13, 225409
Баранавічы-9, тэл. (029) 767-20-37.

Барысаў — Алег Лучына, п/с 714, 222120
Барысаў-1, тэл. (029) 33-99-161.

Берасьце — Зьміцер Шыманскі (0162) 23-68-02,
(029) 660-57-41, (029) 725-15-39, вул. Кірава 67-
3, 224000 Берасьце.

Віцебск — Барыс Хамайда, тэл. (0212) 33-52-41.

Горадня — Яўген Сьліж, тэл. (029) 788-91-93.

Полацк — Алесь Аркуш, тэл. (0214) 41-85-19.

Гомель — Юлія Сівец, тэл. (029) 732-92-07.

Магілёў — Алесь Асіпцоў,
тэл. (0222) 25-57-85, (029) 625-57-85.

Менск — Алесь Яўдаха, (029) 643-57-33.

Шукаем распаўсюднікаў зь іншых мясцінаў.

**Падпіска на часопіс «ARCHE Пачатак»
прымаецца ўва ўсіх аддзяленьнях «Белпошты».**

Падпісана ў друк 4.07.2006.
Выхад у сьвет 15.07.2006. Фармат 70х100 у 1/16.
Друк афсэтным. Гарнітура Школьная. Ум. друк. арк. 15,5.
Наклад 900 асобнікаў. Замова .

Надрукавана з гатовых дыяпазытываў заказчыка
ў друкарні ТАА «Паліграф»,
вул. Я. Коласа, 73, 220113 Менск.

У афармленьні першай старонкі вокладкі выкарыстана карціна
Генрыха Бржазоўскага «Фэлікс Эдмундавіч Дзяржынскі на кватэры
сястры. У арыштанцкім адзеньні пасля выхаду з Бутырскай
турмы. Сакавік 1917 г.». Дызайн Ягора Шумскага.

© «ARCHE Пачатак», 2006

П а д п і с н ы і н д э к с 0 0 3 4 5

ARCHE on-line: <http://arche.bymedia.net>

ЗЬМЕСТ

АНАЛІТЫКА

- 5 **ВІТАЛЬ СІЛІЦКІ** Памятаць, што дыктатуры руйнуюцца
 17 **ПАВАЛ УСАЎ** Расея, сацыял-дэмакратыя і «праект Казулін»
 25 **ПЁТРА РУДКОЎСКІ** Зьмены ў беларускім Каталіцкім Касьцёле
 31 **ТОМ КАРОЗЭРЗ** Аўтакраты даюць адпор

КРЫТЫКА

- 43 **ВІТАЛЬ СІЛІЦКІ** Расстрэльная сыстэма

ЭСЭІСТЫКА

- 48 **ЯН МАКСІМЮК** З бліжэйшых пластоў забыцця

ГІСТОРЫЯ

- 58 **МІКАЛАЙ ІЛЬКЕВІЧ** Таямніца кіраўскага арышту Антона Адамовіча 1937 году
 68 **ПЭТАР БЛАЖАК** Тыпалёгіі апазыцыі і супраціву камуністычнаму рэжыму. Агляд канцэпцый і рамкі дасьледаваньня
 88 **МІЛАН ОТАГАЛ** Праграмная арыентацыя дысыдэнцтва 1969—1989 гадоў
 102 **ЯРАСЛАЎ ЦУГРА** Каталіцкая Царква і супраціў нармалізацыйнаму рэжыму ў Чэхаславаччыне
 114 **ЛЮБАШ ВЭСЭЛЫ** Андэграфунд і Хартыя-77 у Празе
 124 **РУДОЛЬФ ВЭВАДА** Мараўская мэтраполія перад падзеньнем камуністычнага рэжыму. Да разьвіцця палітычнай сытуацыі ў брненскім рэгіёне напрыканцы васьмідзясятых гадоў
 146 **ОЛДРЖЫХ ТУМА** Антырэжымныя дэманстрацыі
 163 **ПАВАЛ ЖАЧАК** «Баявая зброя» Дзяржаўнай бясьпекі. Супрацоўнікі Дзяржбясьпекі ў дырэктывах па агентурна-апэратыўнай працы 1947—1989 гадоў

ПАЛЕМІКА

- 202 **ПЁТРА РУДКОЎСКІ** Наколькі навуковы сацыялягічны праект Дуркгайма—Кацука?

ЛІТАРАТУРА

- 228 **АНДРЭЙ ХАДАНОВІЧ** Оптыка. Новыя вершы

РЭЦЭНЗІІ

- 234 **ЗЬМІЦЕР СМАЛЯКОЎ** Мысьленьне інтэлектуальных пэнсіянэраў
 237 **ПАВАЛ АБРАМОВІЧ** Хлопчык і Давыд-Гарадок

CONTENTS

ANALYSES	5	VITAL SILICKI Remember that Dictatorships Are Ruined
	17	PAVAŁ USAŹ Russia, Social Democracy and the ‘Kazulin Project’
	25	PIOTRA RUDKOŹSKI Changes in the Belarusian Catholic Church
	31	THOMAS CAROTHERS The Backlash Against Democracy Promotion
CRITICISM	43	VITAL SILICKI A Killing System
ESSAYS	48	JAN MAKSIMIUK From the Closest Layers of Oblivion
HISTORY	58	MIKAŁAJ ILKIEVIČ The Mystery of Anton Adamovič’s Arrest in Kirov in 1937
	68	PETR BLAŽEK Typologies of Opposition and Resistance to the Communist Regime. An Overview of Concepts and the Research Framework
	88	MILAN OTÁHAL The 1969—1989 Dissident Movement’s Programme
	102	JAROSLAV CUHRA The Catholic Church and Opposition to the Normalisation Regime
	114	LUBOŠ VESELÝ Underground and Charter-77 in Prague
	124	RUDOLF VÉVODA Metropolitan Moravia before the Fall of the Communist Regime. On the Political Developments in Brno Region in the late 1980s
	146	OLDŘICH TŮMA Protest Rallies Against the Regime
	163	PAVEL ŽÁČEK The State Security’s ‘Weapons’. Secret Servants in the 1947—89 Intelligence Instructions
DEBATE	202	PIOTRA RUDKOŹSKI How Scientifically Grounded Durkheim-Kacuk’s Sociological Project Is?
LITERATURE	228	ANDREJ CHADANOVIČ Optics. New Poems
	234	There Couldn’t Be a Meaner Time. A Conversation with Writer SIARHIEJ ASTRAVIEC
REVIEWS	234	ŽMICIER SMALAKOŹ Intellectual Pensioners’ Thought
	237	PAVAŁ ABRAMOVIČ The Boy and Davyd-Haradok